

Grozote sovjetskih letalskih napadov na Finsko

Od začetka decembra je bilo 643 napadov na 207 krajev in vrženih 20.337 bomb

HELSINKI, 31. jan. AA. (Havas.) General Arne Sihvo, šef pasivne obrambe, je snoči izročil zastopnikom tiska obširno poročilo. V njem stoji med drugim, da finski narod še nikdar ni bil primoran izdržati tako težko borbo kakor poslednje mesece. Ta borba je prepričevalno pokazala, da je Finska prežeta z duhom požrtvovalnosti, zlasti kadar gre za njeno svobodo in neodvisnost. Ta borba je med drugim pokazala razliko, ki obstoja v načinu vojskovanja pri civiliziranih narodih in med vojno, kakršno uporabljajo barbari. Sovražnik se ni zadovoljil samo z napadi v zaledju na vojaške objekte, industrijska središča in prometne zveze, ampak je pogazil vse človečanske zakone in ubijal starce, žene in otroke. Prav tako je napadal cerkve in bolnišnice. Zgovorne so naslednje številke o bombardiranju iz zraka od 30. novembra dalje. Okrožje Nilad z glavnim mestom Helsinki in še 446 manjšimi mesti je bilo bombardirano 167 krat. Pri tem je bilo vrženih 3541 bomb. V okrožju Abo in Bjorgborg in 31 mestih v tem okrožju je bilo bombardirano 97 krat, bomb pa

je bilo vrženih 3174, okrožje Viipuri s 46 mesti je doživelo 156 bombardiranj, bomb pa je padlo 3754, v okrožju Heime s 16 mesti 47 bombardiranj in 2159 bomb, v okrožju Semihel s 4 mesti 7 bombardiranj s 951 bombami, v okrožju Kuopio na 11 mestih 23 bombardiranj s 656 bombami, v okrožju Vasa na 11 mestih 22 bombardiranj s 1169 bombami, v okrožju Uleborg in Laponija na 38 mestih so pri 116 bombardiranjih vrgli 4963 bomb, na Alandskih otokih so na štirih krajih osemkrat bombardirali in vrgli 172 bomb. Na vso Finsko oziroma na 207 krajev je bilo v tem času 643 bombardiranj in vrženih 20.337 bomb. Poročilo navaja tudi nekatere podrobnosti. Tako je bila 21. decembra bombardirana neka bolnišnica in neka klinika. 30. decembra je bomba padla na streho neke bolnišnice, 31. decembra je bomba popolnoma porušila neko cerkev, 10. januarja so bombardirali zavod za alkoholike, 12. januarja je padlo 7 bomb na neko bolnišnico, 14. januarja so sovjetski letalci s strojnimi streljali na pogrebni sprevod, 17. januarja so bombardirali neko vojno bolnišnico,

23. januarja so sovjetska letala bombardirala 4 bolnišnice, pri čemer je bil ubit en zdravnik in 7 bolničark, 26. januarja je bila bombardirana bolnišnica, 29. januarja pa zavod za umobolne. — Od začetka vojne do 29. januarja je bilo zaradi bombardiranja 377 mrtvih in 323 težko ter 585 lahko ranjenih. V januarju je bilo samo v enem dnevu bombardirano 35 krajev in vrženih 1500 bomb. Poškodovanih je bilo 56 hiš, ubitih pa je bilo 9 oseb, 6 je bilo težko, 12 pa lahko ranjenih. 20. januarja je bilo bombardiranih 45 krajev in vrženih 2550 bomb, pri čemer je bilo poškodovanih 90 hiš, ubite pa samo 4 osebe, 7 težko in 38 lažje ranjenih. Sovjetska letala uporabljajo tri vrste bomb: eksplozivne, težke po 12, 20, 30 in 50 kg, zažigalne, težke po 200 gr, 1 in 2 do 10 kg. Večkrat so sovjetska letala metala na mesta tudi tako imenovane »Slego« bombe vseh vrst in se prav redko dogaja, da bi uporabljali bombe samo ene kategorije. Neverjetno se sliši, da izjavljajo sovjeti v službenih komunikacijah po hudih bombardiranjih, da je škoda neznatna in da ni človeških

žrtev. Prav tako je malo verjetno, da v nekem malem finskem mestu, ki so nanj sovjetska letala vrgla okoli 200 različnih bomb, pri čemer so porušili mnogo zgradb in je nastalo več požarov, ne bi bil nihče ubit, niti težko ranjen. Sploh se lahko reče, da škoda, ki je bila v teku dveh mesecev povzročena zaradi bombardiranja, ni majhna. V svrhu zaščite prebivalstva, ki je ostalo v mestih, so oblasti podvzele energične ukrepe in grade številna zaklonišča pred zračnimi napadi.

HELSINKI, 31. jan. Reuter. Vojni sodrujci finskih listov naglašajo, da je sovjetsko poveljstvo odredilo bombardiranje nezavarovanih mest, ker napadi v masah niso rodili uspeha. Včeraj je 200 sovjetskih letal bombardiralo Abo in Tampere, kakor tudi druga finska mesta. Finski strokovnjaki smatrajo, da so imele sovjetske čete pri svojih napadih na Mannerheimovo črto 10 % izgub, kar je izredno velik odstotek, ki kaže obnem požrtvovalnost in odločnost finskih čet, ki branijo vsako ped svoje zemlje.

Povečanje ameriške vojne mornarice

WASHINGTON, 31. jan. AA. Na seji pomorskega odbora je mornariški minister Edison zahteval kredit v znesku 1,3 milijarde dolarjev za vojno mornarico. Po Edisonvih besedah bi ta kredit ojačal do gotove mere varnost Zedinjenih držav ter bi opozoril eventualne napadalce, da so Zedinjene države sposobne braniti svoje interese. Mornariško ministrstvo ni samo soglasno z gradnjo dveh ladij po 45.000 ton,

za kateri je že odobren kredit, temveč bi bilo tudi soglasno z gradnjo vojne ladje, ki bi imela 50.000 ton. Edison je dalje dejal, da ne bi bilo pametno omejevati se na gradnjo težkih križark po 10.000 ton, ker bi se mogle zgraditi mnogo boljše križarke po 14.000 ton. Na kraju je Edison dejal, da stanje, v katerem se nahajamo v začetku 1940., sili Ameriko, da začne takoj z gradnjo vojnih ladij.

Nadzorstvo pomorskega prometa

WASHINGTON, 31. jan. AA. Reuter. V zvezi z zavezniško kontrolo pomorskega prometa, ki se nanaša tudi na ladje Zedinjenih držav, sta imela ameriški zunanji minister Hull in angleški veleposlanik v Washingtonu Lethien sestanek. Po sestanku je angleški veleposlanik izjavil novinarjem, da je bilo na sestanku govora o tem, da se najde

možnost, da se ameriške ladje oprostijo kontrole ter da jim ne bi bilo treba pluti v angleške kontrolne luke. Hull je zahteval to osvoboditev na osnovi ameriškega prava o nevtralnosti. Angleški veleposlanik je dodal, da se ta predmet proučuje in da je v načrtu tudi ustanovitev kontrolne luke v Kanadi.

Sovjeti odklonili pomoč ameriškega Rdečega križa

WASHINGTON, 31. jan. AA. Reuter. Zunanji minister Hull je poslal parlamentarnemu odboru za zunanje zadeve pismo, v katerem navaja, da je dobil obvestilo, da so sovjetske oblasti odklonile pomoč ameriškega rdečega

križa, ki je bila poslana v one kraje Poljske, ki so jih zasedle sovjetske čete. Hull je v pismu dodal, da ameriški rdeči križ še vedno sodeluje z nemškimi rdečim križem v onih poljskih krajih, ki jih je zasedla Nemčija.

BELGIJA KUPUJE LETALA

BRUSELJ, 31. jan. AA. DNB. Belgijski minister za narodno obrambo je odgovoril na neko vprašanje, da belgijska letalska industrija ni v stanju proizvajati hitra in moderna vojna letala. Zaradi tega si je moralo belgijsko vojno letalstvo nabaviti hitra in velika letala v inozemstvu.

RAZPORED AMERIŠKE MORNARICE

WASHINGTON, 31. jan. AA. DNB. Mornariški minister je izjavil na seji pomorskega parlamentarnega odbora, da obstoja namen, da ostane glavni del ameriške mornarice v Tihem oceanu. Istočasno pa bi se ojačala eskadra ameriške mornarice v Atlantskem oceanu.

SCHMELING BO ZOPET NASTOPI

BERLIN, 31. jan. AA. DNB. Bivši svetovni prvak v boksu in sedanji prvak Evrope Max Schmeling je izjavil, da bo ponovno nastopil.

SEJA MEDNARODNEGA URADA ZA DELO

ZENEVA, 31. jan. AA. Havas. V soboto bo pod predsedništvom predstavnika vlade Zedinjenih držav Certera Coodricha seja upravnega odbora mednarodnega urada za delo.

POLETNI ČAS V NEMCIJI

BERLIN, 31. jan. AA. DNB. Letos bo v Nemčiji uveden poletni čas od 1. aprila do 6. oktobra.

MRAZ V ITALIJI

MILAN, 31. jan. DNB. V severni Italiji mrzli val še ni popustil. Pri Brešiji sta dve osebi zmrznili. V okolici

Podrobnosti o nemških letalskih napadih ob angleški obali

LONDON, 31. jan. AA. (Havas.) Napad nemških letal na obale Velike Britanije je bil izvršen na prostoru v razdalji 800 km od Aberdeena pa do grofije Kent na Škotskem. Okoli 20 letal je bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo trgovske in svetilniške ladje, vendar s slabim uspehom. Povsod so sovražna letala naletela na odpor močnih oddelkov angleškega letalstva. Angleška letala so včeraj sestrelila nek sovražni bombnik, drugega pa so prisilila, da se je izločil iz borbene formacije. Kakor že predvčerajšnjim, je tudi včeraj poskusil sovražnik izkoristiti izredno neugodne atmosferske prilike, ki vladajo nad vsem angleškim ozemljem. Menili so, da angleška lovška letala ne bodo zapustila letališč, vendar so bile zaradi pogostih sličnih napadov obalne zračne straže budne in niso dovolile sovražniku, da bi razvil vse svoje razkrovalno delo. Vojne ladje, ki so spremljale trgovske parnike, so s svojimi protiletalskimi baterijami večkrat pognale sovražnika v beg.

Nemci so z enako smelostjo napadli, kakor dan prej in so metali bombe na trgovske ladje. Bilo je več primerov, ko so sovražna letala pobegnila, ko so se prikazali angleški lovci. Nekemu lovcu se je kljub slabi vidljivosti posrečilo sestreliti sovražni bombnik tipa »Heinkel«, ki je pred tem uničil na čerih pri North Humberlandu neko jadralnico, ki se ni mogla braniti. Angleški pilot, neki poročnik, je podil Nemca skozi oblake in čeprav je bil v nevarnosti, da ga sestrelijo, je sam sestrelil sovražno letalo. Prav tedaj je bil ob čerih pri zalivu Forth napaden nek nemški bombnik od angleških lovccev v trenutku, ko je hotel bombardirati neko trgovsko ladjo. S strojniškim ognjem so prisilili sovražne strojnice, da so utihnile. Lista napadenih ladij je naslednja: ladja »Corighton« (4553 ton), »British Triumph« (8501 tona), »Alcoma« (169 ton). — Jadralnico »Greensby«, ki je služila kot svetilniška ladja, sta prav tako bombardirala dva nemška bombnika pri Firth of Forthu, dalje še dve drugi ladji, od katerih je ena bržkone jadralnica »Lady Shirley«, ime druge pa ni znano. Ladja »City of Bat« je prispela snoči v pristanišče. Ladja »Acoma« je bila napadena ponoči. Snoči, okoli 17. je nek nemški bombnik letel prav nizko, miljo daleč od obale pri Derhamu in je večkrat obletel neko ladjo in vrgel nanjo dve bombi, nato pa je zginil v noč. Snoči je neka ladja pristaniške komande krenila z obale Yorkshirske grofije in je brez uspeha iskala več ko 4 ure neki trgovski parnik, ki je dajal znake na pomoč, obenem pa je po radiu javil, da so ga napadla sovražna letala. Na neki drugi točki obale je neka pomožna ladja izkrcala 10 članov posadke neke jadralnice, ki jo je sovražnik bombardiral. Na obali so slišali popoldne zamolke eksplozije z morja, ki so jih povzročile bombe. Neko veliko nemško trimotorno letalo je včeraj poskusilo napasti neko patrolno ladjo, ki je bila zasidrana pred pristaniščem Yarmouth. Sodijo, da ladja ni bila zadeta. Glede londonskega parnika »Aston« (1847 ton), ki se je potopil v Severnem morju, ne vedo, če je postal žrtev bomb ali mine.

Ob otvoritvi otroškega zavetišča v Trnovem

Trnovski okoliš je imel svojo šolo že v jeseni leta 1787.

Jutri ob 16. bo odprla mestna občina svoje novo otroško zavetišče v Trnovem ob Devinski ulici. To zavetišče je v moderno zgrajenem poslopju, ki odgovarja vsem zahtevam otroškega zavetišča. Ta ustanova je pomembna socialna pridobitev za Ljubljano.

Ob tej priliki naj sledi nekaj podatkov iz zgodovine šolskega in prosvetnega prizadevanja trnovskega okraja. Že leta 1778, pod vlado cesarice Marije Terezije je izšel odlok o ustanovitvi šole v Trnovem, minilo pa je deset let do udeležitve. Leta 1787. so začeli iskati prostore za trnovsko šolo. V poštev je prihajala sedanja Doljeva hiša v Cerkveni ulici št. 21, ki je bila tedaj skromna kakor druge trnovske hiše. Pogajali so se z lastnikom, ki je bil sicer

priljubljen prepustiti svojo hišo za šolo, a je kot čolnar zahteval, naj mu zgradijo novo hišo nekje ob Ljubljani. Pogajanja so se razbila in so pozneje nameravali šolo nastaniti v sedanji Trtnikovi hiši v Cerkveni ulici št. 1, kjer je bilo nekaj praznih prostorov. V najetih prostorih so odprli začasno trnovsko šolo 1. septembra 1787., a je kmalu vlada potrdila proračun za zgradbo šolskega poslopja. Proračun pa je bil previsok in je mestno šolsko nadzorstvo predlagalo, naj se nastani šola v pritličju trnovskega župnišča, ki naj se dvigne v nadstropje. Ta predlog je bil sprejet, župnišče so povišali in šola se je nastanila v pritličju župnišča.

Pod francosko okupacijo šola ni delovala in so bili otroci iz Trnovega in

Krakovega prideljeni mestni primarni šoli. Po odhodu Francozov trnovske šole niso takoj odprli, ker ni bilo denarja. Tudi pozneje je bil zaradi pomanjkanja denarnih sredstev obstoj trnovske šole v nevarnosti, čeprav so ji priključili tudi nedeljsko šolo. V trnovsko šolo so bili všolani tudi otroci z Gline in Viča ter iz naselbin na Barju. Obisk je bil slab in je iz starih spisov razvidno, da je bilo leta 1851. šoloobveznih otrok 147, v šolo pa jih je hodilo samo 66.

Ko je bila leta 1861. ustanovljena glavna šola pri Sv. Jakobu, so njej priključili tudi poseben razred za otroke iz Trnovega, Viča in Gline. Konec samostojne trnovske šole je bil poleti leta 1875.

O pomenu in resnosti vojne zaščite

Kakor morajo občine skrbeti za preprečitev epidemij, ognja in drugih nesreč, tako nalaga doba vojnih nevarnosti tudi dolžnost posebnih ukrepov za varstvo prebivalstva pred zračnimi napadi in vsemi drugimi nesrečami vojne. Ko prebivalstvo že od nekdaj upošteva gasilce in zavarovalnice, ki človeka branijo pred nevarnostjo in nesrečo, ki je vsak čas mogoča, čeprav ni nikjer zapisano, da se bo pripetila, tako bi se morali vsi v svojem lastnem interesu strinjati tudi z ukrepi, ki jih izdaja zaščitni urad za primer vojne nevarnosti. Odpor proti takim ukrepom je neopravičen in škodljiv in vidi se, da nasprotujejo odredbam v varnost in korist skupnosti v prvi vrsti posamezniki, ki so si s pomočjo svojega premoženja že sami preskrbeli dobra zavetišča.

Brez vsake podlage so trditve, da bi bili zaščitni ukrepi v Ljubljani nekaj posebnega. Po vsej Evropi so velike občine ustanovile svoje zaščitne urade in občani so spoznali, da so bile te ustanovitve potrebne, kakor je potrebno in umestno tudi vse, kar taki uradi nalagajo občanom. Da se ne bi razgledovali daleč po svetu, naj sledi samo nekaj navedb iz strokovne revije »Vazдушna odbrana«, ki pripoveduje, da je krajevni odbor za zaščito pred napadi iz zraka v Beogradu predpisal zgraditev zaklonišča pri vseh večjih zgradbah in tudi organizacijo hišne zaščite pri velikih

poslopjih. Posestniki vseh večih poslopij morajo skrbeti za zgraditev zaklonišča in organizacijo hišne zaščite!

Za večja poslopja računajo v Beogradu dvonadstropne hiše, ki zavzemajo pod 350 m² površine, velike zgradbe so pa trinadstropne hiše z nad 350 m² površine. Pri majhnih zgradbah lastniki niso primorani zgraditi zaklonišča. Velikih zgradb računajo približno četrtno. Načrti za zaklonišča morajo biti predloženi v 30 dneh gradbenemu odseku tehnične direkcije beogradske občine ter morajo biti pravilno izdelani in podpisani od pooblaščenega inženirja. Kdor se odredbam pristojnih oblasti ne pokori, mu preti kazen do 2 let robije. To velja tudi za naredbe odbora za obrambo Beograda, kar se tiče zgraditev stalnih hišnih zaklonišč in organizacije hišne zaščite.

Prav tako je beograjski pododbor za evakuacijo izdelal podroben načrt za evakuacijo vseh oseb, ki niso vojaški obvezniki, in sicer za vse prebivalstvo Beograda, Zemuna in Pančeva. Ta načrt je v smislu uredbe odobril tudi že minister notranjih del. Zato je beograjski pododbor za evakuacijo z upravo mesta Beograda napravil popis prebivalstva, ki ga je opravila Ljubljana že znatno prej, kakor je dosti prej izdelala tudi podrobni načrt morebitne evakuacije.

sečno. Ta ureditev je tudi v interesu delodajalcev, ker bodo tudi nesocialno čuteči podjetniki prisiljeni plačevati vsaj one mezde, ki so jih druga podjetja že prej plačevala.

Ljubljanske vesti

CENJENIM NAROČNIKOM!

Dodatno k sporočilu, ki smo ga priobčili pretekli teden glede težkih prometnih ovir in njihov posledic pri dostavi našega lista v Ljubljani, obveščamo cenjene naročnike, da smo z današnjim dnevom začasno prekinili tiskati posebno prilogo ljubljanski »Večernik«. Od jutri naprej bomo ljubljanskim naročnikom zopet dostavljali samo glavni list, v katerem pa bodo čitatelji našli tudi nadomestilo za ljubljansko prilogo.

Uredništvo in uprava »Večernika« v Ljubljani je še nadalje v Francišškanski ulici šte. 6.

1. Izletniški vlaki na Gorenjsko. Jutri vozi na progi Ljubljana—Bistrica—Bohinjsko jezero vlak 916 s priključkom Jesenice—Rateče—Planica vlak 8616 in Kranj—Tržič vlak 8516. Vsi kot izletniški vlaki. Nadalje vozi v petek, dne 2.

februarja, na progi Ljubljana—Bistrica—Bohinjsko jezero vlak 920 s priključkom Jesenice—Rateče—Planica vlak 8620 in Kranj—Tržič vlak 8520. Vsi kot izletniški vlaki. Izdane povratne karte po znižani ceni veljajo za povratek le dne 2. februarja s sledečimi izletniškimi vlakmi: na progi Bistrica—Bohinjsko jezero odnosno Rateče—Planica—Ljubljana vlak 919 in 8619 in na progi Tržič—Kranj—Ljubljana vlak 923.

1. Ljudska univerza, Kongresni trg, mala dvorana Filharmonije. Drevo bo ob 20. predaval g. dr. Josip Cholewa o snovi: Novotvorbe na prsih. Skioptične slike. Vstop prost.

1. Protidraginjski odbor vabi občinstvo, naj prijavlja konkretne primere prekrškov ali prestopkov uredbe o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije mestnemu poglavarstvu ali upravi policije. Samo sodelovanje konzumentov z oblastmi lahko omogoči učinkovito izvajanje protidraginjske uredbe v korist konsumentov, prav tako pa tudi v varstvo trgovcev in producentov pred neutemeljenimi očitki.

Mali oglasi

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par, najmanjša pristojbina za te oglase je din 8.—, Družbe, preklici, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—, Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—, Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpsolati v pisnu skupaj z naročilom ali po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za din 3.—

Službo dobi

VEČJA ZELEZARSKA INDUSTRIJA

sprejme inženirja strojne in kemične stroke, strojnega tehnika in industrijskega knjigovodjo v starosti od 25 do 30 let. Ponudbe z življenjepisom in osebno sliko je poslati na upravo »Večernika«, Ljubljana, pod značko »Zelezarska industrija«. 141-9

Razno

IDEJE — IZUME

vnovčuje in plasira v tu- in inozemstvu »Jugopatent«, Ljubljana, Dvořakova ulica 8. 144-1

GOSPODINJE!

Pozimi je umivanje oken neprijetno. Nabavite si najnovjši, praktični in patentirani brisalec za umivanje in sušenje oken. Cena z navodilom din 36.—, Dobite ga v vseh boljših trgovinah ali direktno pri »Jugopatent«, Ljubljana, Dvořakova 8. Telefon 42-40. Pri predplačilu na čekovni račun št. 14.627 Vam pošljemo poštne prosto. — Sprejmemo preprodajalce! 143-1

Prodaj

POSESTVO

hiša z vrtom, gospodarskim poslopjem in 5 oralov najboljšje zemlje in to: mlad sadovnjak, vinograd in njive,

v lepi vasiči blizu Maribora. Dnevno avtobusna zveza, tik pri cerkvi in šoli, takoj zelo ugodno napredaj. Zelo pravilno za upokojence. Dopišite na upravo »Večernika«, Ljubljana, pod »Srečen dom«. 142-4

Dopisi

ZENITVE IN MOZITVE

boljših krogov posredujemo najvestneje in solidno. Prvo vrstne zveze v meščanskih, trgovskih, industrijskih, uradniških in oficirskih krogih. Informativne prospekte pošljemo diskretno proti plačilu din 10.— v znakah. — »Rezor«, Zagreb, Pošta 3. 145-12

VEDNO NAJNOVEJŠE

pletanine

M. F. ROZMAN
L J U B L J A N A
Tyrševa (Palača Slavija)
Židovska ulica 7

POHIŠTVO

STILNO IN MODERNO V NAJFINEJŠI IZDELAVI SAMO
ANDREJ KREGAR IN SINOVA

ŠT. VID NAD
LJUBLJANO
Telefon 712